IQTISODIYOT VA PEDAGOGIKA

Universiteti Samarqand
kampusi, boshlanğich ta'lim yönalishi 131-guruh talabasi
Murodova Vaziraoy Shovqiddin qizi

OTALARGA

Annotatsiya

Ushbu qasidani yozishdan maqsadim, avvalo, dadajonimga bo‘lgan cheksiz mehrim va minnatdorchiligimni izhor etishdir. Dadajon, men sizdan hech qachon ko‘p narsa kutmaganman. Faqat birgina: Senga ishonaman, qizim. Sen nimani xohlaysan? Qanday orzularing bor degan so‘zlaringizni eshitishni yillar davomida orzu qildim. Shu so‘zlarni eshitish uchun qancha harakat qildim, qancha intildim va nihoyat, orzumga erishdim. Bugun esa qalbimda faqat shukronalik bor. Menga ishonganingiz, qo‘llab-quvvatlaganingiz va orzularimga qanot bo‘lganingiz uchun sizga mingdan-ming rahmat, dadajon. Dadajonimni onajonimni, ukamni va singlimni butun dunyoga ham alishmayman. Sizlar mening eng katta boyligim, eng bebaho baxtimsizlar. Borligingizga shukr! Men uchun eng katta baxt yaqinlarimning ishonchi, duosi va mehrini his qilib yashashdir.

OTALARGA

Dada...
Qizingiz sizdan ko‘p narsa kutmasligi mumkin.
Qimmatbaho sovg‘alar ham emas.
Katta uy ham emas.
Ba'zan unga faqat ishonchingiz kerak.
U yiqilganda:
“Tur, qizim. Men yoningdaman.”
degan so‘zingiz kerak.
U biror narsaga erishmoqchi bo‘lsa:
“Harakat qil, qizim.”

degan gapingiz kerak.

U odamlarning gapidan qo‘rqsa:

“Sen to‘g‘ri yo‘lda bo‘lsang, odamlarning gapidan qo‘rqma.”

degan dalda kerak.

Chunki qiz bola otasining birgina:

“Men senga ishonaman.”

degan gapini butun umr yuragida olib yurishi mumkin.

Balki qizingiz buni yuzingizga aytmas.

Balki u ham men kabi ko‘p narsani ichiga yutar.

Ammo ota ishonchi qizning qalbida uzoq yashaydi.

QIZLARGA

Agar sen ham shu kitobni o‘qiyotgan bo‘lsang...

Va ichingda hech kimga aytolmayotgan orzuing bo‘lsa...

Bilgin:

Sen yolg‘iz emassan.

Sening ham orzu qilishga haqqing bor.

O‘qishga.

Kasb egallashga.

Hunar o‘rganishga.

O‘z yo‘lingni topishga.

Baxtli bo‘lishga.

Oilani sevishga.

Va shu bilan birga o‘zingni ham sevishga.

Faqat bir narsani unutma:

O‘z orzuing uchun kurashish — ota-onangni yomon ko‘rish degani emas.

O‘z fikringga ega bo‘lish — hurmatsizlik degani emas.

O‘z kelajagingni tanlash — oilangdan voz kechish degani emas.

Sen ham insonsan.

Sening ham qalbing bor.

Sening ham kelajaging bor.

Agar yo‘lingda qiyinchilik uchrasa, darrov taslim bo‘lma.

Men ham ko‘p marta charchadim.

Ko‘p marta ichimdan yig‘ladim.

Ko‘p marta “Balki bo‘lmas”, deb o‘yladim.

Ammo ichimdagi o‘sha kichkina qizaloq meni yana oldinga boshladi.

U hali ham kitobini bag‘riga bosib turibdi.

U hali ham o‘qishni xohlaydi.

U hali ham ishonadi.

XOTIMA

ENDI GAPIM BOSHQACHA

Endi men hanuz o‘sha gapni yuragimda olib yuraman:

“Qiz bola bo‘lib yashash qiyin ekan, dadajon...”

Ammo endi bu gapning davomi ham bor:

“...lekin qizingiz baribir o‘z orzusidan voz kechmadi, dadajon.”

Men Anjirli qishlog‘ini unutmadim.

O‘sha hovlini ham.

O‘sha janjallarni ham.

Odamlarning gaplarini ham.

Dadamning Toshkentga ketib ishlagan kunlarini ham.

Onamning biz uchun qilgan mehnatlarini ham.

Singlimni ham.

Ukam tug‘ilgan kunni ham.

Maktabdan charchab qaytgan kechalarimni ham.

Kitob o‘qishni xohlab, uy yumushlari orasida qolib ketgan vaqtlarimni ham.

Shaharga borishni xohlab, “Odamlar nima deydi?” degan gapdan qo‘rqib qolgan kunlarimni ham.

Men bularning hech biridan uyalmayman.

Chunki bular mening hayotim.

Bu voqealar meni bugungi men qildi.

Men endi bilaman:

Farzandning o‘rniga uning hayotini yashab bo‘lmaydi.

Ota-ona farzandini himoya qilishi mumkin.

Yo‘l ko‘rsatishi mumkin.

Maslahat berishi mumkin.

Ammo uning o‘rniga orzu qila olmaydi.

Farzandning qalbida nima borligini bilish uchun esa ba'zan juda oddiy bir savolning o‘zi kifoya:

“Qizim, sen nimani xohlaysan?”

Balki shu savol bir qizning butun hayotini o‘zgartirar.

Balki shu savol bir oilani baxtliroq qilar.

Balki shu savol bir qizning yillar davomida ichida yig‘ilib kelgan ko‘z yoshlarini to‘xtatar.

Men bu kitobni faqat o‘zim uchun yozmadim.

Balki uni o‘qib, bir ota o‘z qizini yaxshiroq tushunar.

Balki bir ona qizining ko‘zidagi orzuni ko‘rar.

Balki bir qiz:

“Demak, men yolg‘iz emas ekanman...”

deb taskin topar.

Va balki bir kun qizlarning orzusi haqida gap ketganda, odamlar:

“Odamlar nima deydi?”

deb emas,

“Qizim, sen nimani xohlaysan?”

deb so‘ray boshlashar.

Shunda balki qiz bola bo‘lib yashash unchalik qiyin bo‘lmas.

Men esa o‘sha kichkina qizaloqni yuragimda olib yurishda davom etaman.

Qo‘lida kitobi bor.

Ko‘zlarida orzusi bor.

Yuragida umidi bor.

U hali ham o‘sha qizaloq.

Faqat endi u biroz ulg‘aygan.

Ko‘p narsani ko‘rgan.

Ko‘p narsani his qilgan.

Ko‘p narsaga chidagan.

Ammo eng muhimi — u hali ham ishonadi.

Bir kun kelib, qiz bola ham o‘z orzusini tanlashga haqli ekanini hamma tushunadi.

Bir kun kelib, qizning jimligi ham eshitiladi.

Bir kun kelib, uning “Men o‘qiyman” degan so‘zi qo‘llab-quvvatlanadi.

Bir kun kelib, “Odamlar nima deydi?” degan savoldan ko‘ra:

“Qizim, sen nimani xohlaysan?”

degan savol muhimroq bo‘ladi.

Men esa o‘z yo‘limda davom etaman.

Hali yo‘lning boshidaman.

Hali oldinda ko‘p narsalar bor.

Ammo bugun ortimga qarab, bitta narsani ayta olaman:

Men taslim bo‘lmadim.

Va balki mening eng katta yutug‘im ham shu.

Chunki o‘sha kichkina qizaloq hali ham mening yuragimda.

Qo‘lida kitobi bor.

Ko‘zlarida orzusi bor.

Alhamdulillah: Yuragida umidi bor.

Va u hali ham ishonadi.

Tamom.

MENI HAM BIR BOR TINGLA

Farzandning aytilmagan gaplari haqida

Muallif: Murodova Vazira

MUQADDIMA

Men bu kitobni ota-onalarni ayblash uchun yozmadim.

Men uni bolaligida ko‘p narsani ichiga yutgan, aytmoqchi bo‘lgan gaplarini aytolmagan, ko‘pincha “mayli”, “xo‘p”, “siz bilasiz” deb ulg‘aygan farzandlar uchun yozdim.

Bu kitobni farzandini juda yaxshi ko‘rsa-da, ba’zan uning qalbiga qanday yetib borishni bilmay qoladigan ota-onalar uchun ham yozdim.

Chunki ota-ona bo‘lish oson emas.

Ota-ona farzandini dunyoga keltiradi. Uni boqadi, kiyintiradi, o‘qitadi, kasal bo‘lsa tunlarini bedor o‘tkazadi. Uning kelajagini o‘ylaydi, yiqilsa ko‘taradi, xato qilsa ogohlantiradi. Bularning barchasi — mehrning turli ko‘rinishlari.

Ammo ba’zan farzandga beriladigan eng katta mehr — uning qalbini tinglashdir.

Farzand har doim ham katta narsa kutmaydi.

Unga qimmat kiyim, katta uy yoki mukammal hayot shart emas.

Ba’zan unga shunchaki:

“Bolam, sen qalbingda nima his qilyapsan?”

degan savol kerak.

Chunki farzand faqat yaxshi baho olish, yaxshi kasb egallash yoki boshqalardan kam bo‘lmaslik uchun tug‘ilmagan.

Uning ham orzulari bor.

Uning ham qo‘rquvlari bor.

Uning ham nimanidir sevishi, nimanidir yoqtirmasligi, nimanidir xohlashi yoki xohlamasligi mumkin.

Uning hech kimga aytolmaydigan gaplari ham bo‘ladi.

Lekin biz ba’zan farzandga:

“Sen qanday bo‘lishing kerakligini men bilaman”, — deymiz.

Ammo undan:

“Sen qanday inson bo‘lishni xohlaysan?”

deb so‘rashni unutamiz.

Ushbu kitob ana shu unutilgan savol haqida.

Bu — farzandning aytilmagan gaplari.

Bu — eshitilishini kutayotgan qalblarning ovozi.

Bu — ota-ona va farzand bir-birini ayblamasdan, bir-birini tushunishga harakat qilishi haqida.
